

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 1. kolovoza 2022.
(OR. en)

Međuinstitucijski predmet:
2022/0222(NLE)

11712/22
ADD 1

COASI 116	AGRI 350
ASIE 54	TRANS 520
CFSP/PESC 1056	ENV 787
RELEX 1076	ENER 388
COHOM 85	ECOFIN 793
CONOP 69	EDUC 282
COTER 200	CULT 80
WTO 136	CLIMA 389
JAI 1079	MIGR 228
DEVGEN 158	ASEM 19

PRIJEDLOG

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	1. kolovoza 2022.
Za:	Glavno tajništvo Vijeća
Br. dok. Kom.:	COM(2022) 354 final Annex
Predmet:	Prilog Prijedlogu odluke Vijeća o potpisivanju, u ime Europske unije, Okvirnog sporazuma o partnerstvu i suradnji između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Vlade Malezije, s druge strane

---

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2022) 354 final Annex.

Priloženo: COM(2022) 354 final Annex

Bruxelles, 1.8.2022.
COM(2022) 354 final

ANNEX

PRILOG

Prijedlogu odluke Vijeća

o potpisivanju, u ime Europske unije, Okvirnog sporazuma o partnerstvu i suradnji između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Vlade Malezije, s druge strane

PRILOG

OKVIRNI SPORAZUM
O PARTNERSTVU I SURADNJI
IZMEĐU EUROPSKE UNIJE
I NJEZINIH DRŽAVA ČLANICA, S JEDNE STRANE,
I VLADE MALEZIJE,
S DRUGE STRANE

EUROPSKA UNIJA, dalje u tekstu „Unija” ili „EU”,

i

KRALJEVINA BELGIJA,

REPUBLIKA BUGARSKA,

ČEŠKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA DANSKA,

SAVEZNA REPUBLIKA NJEMAČKA,

REPUBLIKA ESTONIJA,

IRSKA,

HELENSKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA ŠPANJOLSKA,

FRANCUSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA HRVATSKA,

TALIJANSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA CIPAR,

REPUBLIKA LATVIJA,

REPUBLIKA LITVA,

VELIKO VOJVODSTVO LUKSEMBURG,

MAĐARSKA,

REPUBLIKA MALTA,

KRALJEVINA NIZOZEMSKA,

REPUBLIKA AUSTRIJA,

REPUBLIKA POLJSKA,

PORTUGALSKA REPUBLIKA,

RUMUNJSKA,

REPUBLIKA SLOVENIJA,

SLOVAČKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA FINSKA,

KRALJEVINA ŠVEDSKA,

države članice Europske unije, dalje u tekstu „države članice”,

s jedne strane,

i

VLADA MALEZIJE, dalje u tekstu „Malezija”,

s druge strane,

dalje u tekstu pojedinačno „stranka” ili zajednički „stranke”,

UZIMAJUĆI U OBZIR tradicionalne prijateljske veze između stranaka te bliske povijesne, političke i gospodarske odnose koji ih ujedinjuju,

PRIDAJUĆI posebnu važnost sveobuhvatnoj prirodi njihova uzajamnog odnosa,

UZIMAJUĆI U OBZIR da je ovaj Sporazum dio njihova šireg i dosljednog odnosa uspostavljenog sporazumima kojih su stranke,

PREPOZNAJUĆI vrijednost tolerancije, prihvaćanja i uzajamnog poštovanja u heterogenoj i raznolikoj međunarodnoj zajednici te priznajući važnost umjerenosti,

POTVRĐUJUĆI privrženost stranaka poštovanju demokratskih načela i ljudskih prava kako je utvrđeno u Općoj deklaraciji o ljudskim pravima („UDHR”) i u drugim odgovarajućim međunarodnim instrumentima za zaštitu ljudskih prava primjenjivima na stranke,

POTVRĐUJUĆI svoju privrženost načelima vladavine prava i dobrog upravljanja te želju za promicanjem gospodarskog i društvenog napretka svojih naroda, uzimajući u obzir načelo održivog razvoja i zahtjeve za zaštitu okoliša,

ŽELEĆI poboljšati suradnju u području međunarodne stabilnosti, pravde i sigurnosti kao osnovni preduvjet za promicanje održivog društvenog i gospodarskog razvoja, iskorjenjivanje siromaštva i promicanje Programa održivog razvoja do 2030. („Program do 2030.”) koji je donesen Rezolucijom 70/1 (2015) Opće skupštine Ujedinjenih naroda („UN”) „Promijeniti svijet: Program održivog razvoja do 2030.” na UN-ovu sastanku na vrhu o održivom razvoju održanom 25. rujna 2015.,

GLEDAJUĆI na terorizam kao na prijetnju globalnoj sigurnosti i želeći povećati intenzitet svojeg dijaloga i suradnje u području borbe protiv terorizma, u skladu s relevantnim instrumentima Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda („VSUN”), a posebno s Rezolucijom VSUN-a 1373 (2001),

ISKAZUJUĆI svoju predanost prevenciji i borbi protiv svih oblika terorizma i uspostavljanju djelotvornih međunarodnih instrumenata radi njegova iskorjenjivanja,

PREPOZNAJUĆI da svaka mjera poduzeta radi borbe protiv terorizma mora biti u skladu s obvezama koje su stranke preuzele na temelju međunarodnog prava, a posebno na temelju međunarodnog prava o ljudskim pravima i humanitarnog prava,

POTVRĐUJUĆI da najteža kaznena djela, koja su predmet zabrinutosti međunarodne zajednice, ne smiju ostati nekažnjena te uzimajući u obzir međunarodne kaznene sudove, uključujući Međunarodni kazneni sud, kao važne korake za postizanje međunarodnog mira i pravde,

DIJELEĆI stajalište da širenje oružja za masovno uništenje („OMU”) i sredstava njegove dostave predstavljaju ozbiljnu prijetnju međunarodnom miru i sigurnosti te željtu da ojačaju svoj dijalog i suradnju u tom području,

PREPOZNAJUĆI da je nekontrolirano kretanje konvencionalnog oružja prijetnja međunarodnom i regionalnom miru, sigurnosti i stabilnosti te prepoznajući potrebu za suradnjom kako bi se osigurao odgovoran prijenos konvencionalnog oružja i kako bi se riješilo pitanje nezakonite trgovine malim i lakim oružjem, uključujući streljivo za njega,

PRIZNAJUĆI važnost Sporazuma o suradnji od 7. ožujka 1980. između Europske ekonomske zajednice i Indonezije, Malezije, Filipina, Singapura i Tajlanda – država članica Udruženja država Jugoistočne Azije („ASEAN”) i naknadnih protokola o pridruživanju,

PRIZNAJUĆI važnost jačanja postojećeg odnosa između stranaka s ciljem jačanja njihove suradnje i zajedničke želje za konsolidacijom, produbljivanjem i proširivanjem svojih odnosa u područjima od uzajamnog interesa,

ISKAZUJUĆI svoju predanost promicanju svih aspekata održivog razvoja, uključujući zaštitu okoliša i djelotvornu suradnju u borbi protiv klimatskih promjena,

ISKAZUJUĆI svoju predanost promicanju međunarodno priznatih standarda rada i socijalnih standarda,

NAGLAŠAVAJUĆI važnost jačanja suradnje u području migracija,

NAPOMINJUĆI da ako stranke u okviru ovog Sporazuma odluče sklopiti posebne sporazume u području slobode, sigurnosti i pravde koje Unija može sklapati u skladu s dijelom III. glavom V. Ugovora o funkcioniranju Europske unije („UFEU”), odredbe takvih budućih sporazuma ne bi obvezivale Irsku, osim ako Unija, istodobno s Irskom u pogledu njezinih prethodnih bilateralnih odnosa, obavijesti Maleziju da su takvi budući sporazumi postali obvezujući za Irsku kao dio Unije u skladu s Protokolom br. 21 o stajalištu Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde priloženom Ugovoru o Europskoj uniji („UEU”) i UFEU-u. Isto tako, sve naknadne unutarnje mjere EU-a koje se mogu donijeti u skladu s prethodno navedenom glavom V. za provedbu ovog Sporazuma ne bi obvezivale Irsku, osim ako je priopćila svoju želju da sudjeluje u takvim mjerama ili da ih prihvati u skladu s Protokolom br. 21. Napominje se i da bi takvi budući sporazumi ili naknadne unutarnje mjere Unije bili obuhvaćeni Protokolom br. 22 o stajalištu Danske priloženom navedenim ugovorima,

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

GLAVA I.

PRIRODA I PODRUČJE PRIMJENE

ČLANAK 1.

Temelj za suradnju

1. Poštovanje demokratskih načela i ljudskih prava, kako su utvrđena u UDHR-u i drugim odgovarajućim međunarodnim instrumentima za zaštitu ljudskih prava primjenjivima na stranke, te načela vladavine prava predstavlja temelj unutarnjih i međunarodnih politika stranaka i čini bitan element ovog Sporazuma.
2. Stranke potvrđuju svoje zajedničke vrijednosti kako su izražene u Povelji Ujedinjenih naroda.
3. Stranke potvrđuju svoju predanost promicanju održivog razvoja, suradnji u rješavanju pitanja povezanih s klimatskim promjenama i globalizacijom te doprinosu ostvarenju međunarodno utvrđenih razvojnih ciljeva, a posebno jačanju globalnog partnerstva za razvoj kako je ponovno definirano u Programu do 2030.
4. Stranke potvrđuju privrženost načelima dobrog upravljanja u svim njegovim aspektima.
5. Provedba ovog Sporazuma temelji se na načelima dijaloga, međusobnog poštovanja, ravnopravnog partnerstva, konsenzusa i poštovanja međunarodnog prava.

6. Stranke se slažu da se suradnja na temelju ovog Sporazuma provodi vlastitim zakonima, pravilima, propisima i politikama.

ČLANAK 2.

Ciljevi suradnje

Cilj je Sporazuma uspostaviti ojačano partnerstvo stranaka te produbiti i poboljšati suradnju u pitanjima od uzajamnog interesa, odražavajući pri tome zajedničke vrijednosti i zajednička načela.

GLAVA II.

BILATERALNA, REGIONALNA I MEĐUNARODNA SURADNJA

ČLANAK 3.

Suradnja u regionalnim i međunarodnim forumima i organizacijama

1. Stranke se obvezuju razmjenjivati stajališta i surađivati u regionalnim i međunarodnim forumima i organizacijama kao što su UN i odgovarajuće agencije UN-a, dijalog ASEAN-EU, Regionalni forum ASEAN-a, Azijsko-europski sastanak („ASEM”), Konferencija Ujedinjenih naroda o trgovini i razvoju i Svjetska trgovinska organizacija („WTO”).

2. Stranke su također suglasne promicati suradnju skupina za strateško promišljanje, akademske zajednice, nevladinih organizacija i medija u područjima obuhvaćenima ovim Sporazumom. Takva suradnja može osobito uključivati održavanje odgovarajućeg osposobljavanja, radionica i seminara, razmjene stručnjaka, studije te druge aktivnosti o kojima se stranke dogovore.

ČLANAK 4.

Regionalna i bilateralna suradnja

Za svaki sektor dijaloga i suradnje na temelju ovog Sporazuma, stavlajući odgovarajući naglasak na pitanja iz suradnje EU-a i Malezije, stranke također mogu uz uzajamni dogovor zajedno raditi u obliku aktivnosti na regionalnoj razini ili kombinacijom obaju okvira, uzimajući u obzir regionalne procese za donošenje odluka regionalne skupine o kojoj je riječ. U tom pogledu stranke će odabirom prikladnog okvira pokušati u najvećoj mogućoj mjeri povećati utjecaj na sve zainteresirane sudionike i pojačati njihovu uključenost te istodobno na najučinkovitiji način iskoristiti dostupne resurse i osigurati usklađenost s drugim aktivnostima.

GLAVA III.

SURADNJA U PODRUČJU MEĐUNARODNOG MIRA, SIGURNOSTI I STABILNOSTI

ČLANAK 5.

Borba protiv terorizma

Stranke potvrđuju važnost prevencije i borbe protiv terorizma, uz potpuno poštovanje načela Povelje Ujedinjenih naroda, vladavine prava i međunarodnog prava, uključujući primjenjivo međunarodno pravo o ljudskim pravima i humanitarno pravo, uzimajući u obzir Globalnu antiterorističku strategiju UN-a sadržanu u Rezoluciji Opće skupštine UN-a 60/288 (2006), kako je revidirana rezolucijama Opće skupštine UN-a 62/272 (2008) i 64/297 (2010). U tom su okviru stranke suglasne surađivati u prevenciji i suzbijanju terorističkih činova, a posebno:

- (a) u okviru provedbe rezolucija VSUN-a 1267 (1999), 1373 (2001) i 1822 (2008), kao i drugih relevantnih rezolucija UN-a, te ratifikacije i provedbe relevantnih međunarodnih konvencija i instrumenata;
- (b) razmjenom informacija o terorističkim skupinama i njihovim mrežama potpore u skladu s međunarodnim i domaćim pravom;

- (c) razmjenom stajališta o sredstvima i metodama korištenima u borbi protiv terorizma i poticanja terorističkih činova, uključujući u tehničkim područjima i osposobljavanju, kao i razmjenom iskustava u vezi s prevencijom terorizma;
- (d) suradnjom u cilju produbljivanja međunarodnog konsenzusa o borbi protiv terorizma i financiranja terorizma te u odgovarajućem normativnom okviru, te radom na što bržem postizanju sporazuma o Sveobuhvatnoj konvenciji o međunarodnom terorizmu kako bi se dopunili postojeći UN-ovi i drugi primjenjivi međunarodni instrumenti za borbu protiv terorizma;
- (e) promicanjem suradnje među državama članicama UN-a u cilju djelotvorne provedbe Globalne antiterorističke strategije UN-a svim primjerenim sredstvima;
- (f) provedbom i jačanjem suradnje u borbi protiv terorizma u okvirima dijaloga ASEAN-EU i ASEM-a;
- (g) razmjenom najboljih praksi u području prevencije i borbe protiv terorizma.

ČLANAK 6.

Teška kaznena djela koja se tiču međunarodne zajednice

1. Stranke potvrđuju da najteža kaznena djela koja se tiču međunarodne zajednice kao cjeline ne smiju ostati nekažnjena te da je potrebno poduzeti mjere kako bi se progonilo ta kaznena djela, prema potrebi, na domaćoj ili međunarodnoj razini u skladu sa zakonima stranaka i primjenjivim međunarodnim obvezama. Te mjere mogu obuhvaćati diplomatska, humanitarna i druga mirna sredstva te međunarodne kaznene sudove.
2. Stranke smatraju da su međunarodni kazneni sudovi, uključujući Međunarodni kazneni sud, važni koraci za postizanje međunarodnog mira i pravde.
3. Stranke ponovno naglašavaju važnost suradnje s tim sudovima u skladu sa zakonima stranaka i primjenjivim međunarodnim obvezama.
4. Stranke su suglasne surađivati s namjerom promicanja univerzalnosti Rimskog statuta Međunarodnog kaznenog suda.

ČLANAK 7.

Oružje za masovno uništenje

1. Stranke ponovno naglašavaju cilj jačanja međunarodnih režima za oružje za masovno uništenje. Stranke smatraju da je širenje oružja za masovno uništenje i sredstava njegove isporuke državnim i nedržavnim akterima jedna od najozbiljnijih prijetnji međunarodnoj stabilnosti i sigurnosti. Stranke su suglasne surađivati i pridonositi međunarodnoj stabilnosti i sigurnosti putem punog poštovanja i nacionalne provedbe svojih postojećih obveza na temelju međunarodnih ugovora i sporazuma o razoružanju i neširenju oružja, kao i ostalih relevantnih međunarodnih obveza u okviru Povelje Ujedinjenih naroda. Ova odredba predstavlja bitan element ovog Sporazuma.

2. Stranke su uz to suglasne surađivati i pridonositi jačanju međunarodnih režima za razoružanje i neširenje oružja:

- (a) poduzimanjem koraka, prema potrebi, kako bi potpisale, ratificirale, pristupile i potpuno provele sve druge relevantne međunarodne instrumente koji se odnose na oružje za masovno uništenje te promicale univerzalno poštovanje tih instrumenata;
- (b) uvođenjem i daljnjim razvojem djelotvornih nacionalnih kontrola izvoza, kojima se kontrolira izvoz i provoz robe povezane s oružjem za masovno uništenje, koje obuhvaćaju kontrolu krajnjeg korištenja tehnologija dvojne namjene u svrhe povezane s oružjem za masovno uništenje i sadržavaju djelotvorne sankcije za kršenja kontrole izvoza;

(c) promicanjem univerzalnog prihvaćanja i pune provedbe primjenjivih multilateralnih ugovora.

3. Stranke prepoznaju da provedba kontrola izvoza ne bi trebala ometati međunarodnu suradnju u pogledu materijala, opreme i tehnologije za miroljubive svrhe pri čemu se ciljevi miroljubive upotrebe ne bi smjeli iskorištavati kao paravan za širenje.

4. Stranke su suglasne oko redovitog političkog dijaloga za dopunu i učvršćivanje ovih obveza. Dijalog se može odvijati na regionalnoj osnovi.

ČLANAK 8.

Konvencionalno oružje

1. Stranke uviđaju važnost nacionalnih sustava kontrole za prijenos konvencionalnog oružja u skladu s postojećim međunarodnim standardima. Stranke priznaju važnost primjene takvih kontrola na odgovoran način u cilju doprinošenja međunarodnom i regionalnom miru, sigurnosti i stabilnosti te smanjenju ljudske patnje, kao i sprečavanju preusmjerenja konvencionalnog oružja.

2. Stranke prepoznaju da nezakonita proizvodnja, prijenos i promet malog i lakog oružja, uključujući streljivo za njega, i njegovo pretjerano gomilanje, loše upravljanje, nedovoljno osigurane zalihe i nekontrolirano širenje predstavljaju ozbiljnu prijetnju miru i međunarodnoj sigurnosti.

3. Stranke su suglasne poštovati i u potpunosti provoditi svoje obveze rješavanja pitanja nezakonite trgovine malim i lakim oružjem, uključujući streljivo za njega, prema postojećim međunarodnim sporazumima i rezolucijama VSUN-a, kao i svoje obveze u okviru ostalih međunarodnih instrumenata primjenjivih u ovom području, kao što je Akcijski program UN-a za sprečavanje, iskorjenjivanje i borbu protiv nezakonite trgovine malim i lakim oružjem u svim aspektima.

4. Stranke su suglasne surađivati na bilateralnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini kako bi osigurale odgovoran prijenos konvencionalnog oružja i kako bi rješavale pitanje nezakonite trgovine malim i lakim oružjem, uključujući streljivo za njega. Stranke su suglasne osigurati koordinaciju u svojem radu na regulaciji ili poboljšavanju regulacije međunarodne trgovine konvencionalnim oružjem i na sprečavanju, iskorjenjivanju i borbi protiv nezakonite trgovine oružjem. Stranke su također suglasne uključiti pitanja povezana s konvencionalnim oružjem u okvir svojeg postojećeg redovitog političkog dijaloga.

ČLANAK 9.

Umjerenost

1. Stranke su suglasne surađivati u cilju promicanja umjerenosti u dijalozima kad se bave pitanjima od uzajamnog interesa.
2. Stranke su suglasne, prema potrebi, promicati vrijednost umjerenosti u regionalnim i međunarodnim forumima.

3. Stranke su suglasne surađivati u promicanju umjerenosti, uključujući olakšavanjem i podržavanjem relevantnih aktivnosti, te razmjenjivati najbolje prakse, informacije i iskustva.

GLAVA IV.

SURADNJA U PODRUČJU TRGOVINE I ULAGANJA

ČLANAK 10.

Opća načela

1. Stranke sudjeluju u dijalogu o temama povezanim s trgovinom i ulaganjima kako bi ojačale i unaprijedile multilateralni sustav trgovine i međusobnu bilateralnu trgovinu.
2. U tu svrhu stranke moraju međusobno surađivati u području trgovine i ulaganja, među ostalim nastojeći dogovoriti međusobni sporazum o slobodnoj trgovini. Taj je sporazum poseban sporazum u smislu članka 52. stavka 2.
3. Stranke bi mogle htjeti razviti međusobne trgovinske i investicijske odnose putem dijaloga, suradnje i uzajamno dogovorenih inicijativa čime će se, među ostalim, pristupiti područjima iz članaka od 11. do 17.

ČLANAK 11.

Sanitarna i fitosanitarna pitanja

1. Stranke surađuju na sanitarnim i fitosanitarnim pitanjima radi zaštite života ili zdravlja ljudi, životinja ili biljaka na državnom području stranaka.
2. Stranke raspravljaju i razmjenjuju informacije o svojim mjerama kako su definirane u okviru Sporazuma WTO-a o sanitarnim i fitosanitarnim mjerama, Međunarodne konvencije za zaštitu bilja, Svjetske organizacije za zdravlje životinja i Komisije za Codex Alimentarius.
3. Stranke su suglasne surađivati na izgradnji kapaciteta za sanitarna i fitosanitarna pitanja. Ta izgradnja kapaciteta mora biti prilagođena potrebama obiju stranaka te se mora provoditi s ciljem pružanja pomoći stranci da se uskladi sa sanitarnim i fitosanitarnim mjerama druge stranke.

ČLANAK 12.

Tehničke prepreke trgovini

Stranke promiču upotrebu međunarodnih standarda te surađuju i razmjenjuju informacije o standardima, tehničkim propisima i postupcima ocjenjivanja sukladnosti, posebno u okviru Sporazuma WTO-a o tehničkim preprekama u trgovini.

ČLANAK 13.

Carina

Kako bi povećale zaštitu i sigurnost međunarodne trgovine te osigurale uravnotežen pristup između olakšavanja trgovine i borbe protiv prijevara i nepravilnosti, stranke će razmjenjivati iskustva i razmatrati mogućnosti u pogledu:

- (a) pojednostavnjenja uvoza, izvoza i drugih carinskih postupaka;
- (b) uspostavljanja mehanizama uzajamne administrativne pomoći;
- (c) osiguravanja transparentnosti propisa o trgovini i carini;
- (d) razvijanja carinske suradnje;
- (e) usklađivanja stajališta i zajedničkog djelovanja u kontekstu relevantnih međunarodnih inicijativa, uključujući olakšavanje trgovine.

ČLANAK 14.

Ulaganje

Stranke potiču veći tok ulaganja razvojem privlačnog i stabilnog okruženja za uzajamna ulaganja postojanim dijalogom čiji su ciljevi jačanje razumijevanja i suradnje u pitanjima povezanim s ulaganjima, istraživanje mehanizama radi olakšavanja tokova ulaganja te promicanje stabilnih, transparentnih, otvorenih i nediskriminirajućih pravila za ulagače.

ČLANAK 15.

Politika tržišnog natjecanja

1. Stranke promiču djelotvornu primjenu pravila tržišnog natjecanja i mogu surađivati u tom pogledu, uzimajući u obzir koncepte transparentnosti i poštenog postupka kako bi se osigurala sigurnost poduzećima koja posluju na tržištima stranaka.
2. Stranke će sudjelovati u aktivnostima tehničke suradnje u području politike tržišnog natjecanja u skladu s dostupnim financijskim sredstvima za te aktivnosti na temelju njihovih instrumenata i programa za suradnju.

ČLANAK 16.

Usluge

Stranke uspostavljaju postojan dijalog čiji su posebni ciljevi razmjena informacija o njihovim regulatornim okvirima, promicanje pristupa njihovim tržištima, uključujući e-trgovinom, promicanje pristupa izvorima kapitala i tehnologije te promicanje trgovine uslugama između obiju regija i na tržištima trećih zemalja.

ČLANAK 17.

Prava intelektualnog vlasništva

1. Stranke potvrđuju veliku važnost koju pridaju zaštiti prava intelektualnog vlasništva, uključujući oznake zemljopisnog podrijetla, i svaka se stranka obvezuje uspostaviti odgovarajuće mjere u cilju osiguravanja odgovarajuće, uravnotežene i djelotvorne zaštite i provedbe takvih prava, posebno u odnosu na povredu prava intelektualnog vlasništva, u skladu s međunarodnim standardima na koje su se stranke obvezale. Zaštita i provedba prava intelektualnog vlasništva trebala bi doprinijeti promicanju tehnoloških inovacija, prijenosu i širenju tehnologije, uz uzajamnu korist proizvođača i korisnika tehnološkog znanja i na način koji vodi prema društvenom i gospodarskom blagostanju, te ravnoteži između prava i obveza.

2. Stranke mogu razmjenjivati informacije i dijeliti iskustva u pogledu pitanja kao što su:

- (a) praksa, promocija, širenje, racionalizacija, upravljanje, harmonizacija i zaštita prava intelektualnog vlasništva;
- (b) djelotvorna primjena, upotreba i komercijalizacija prava intelektualnog vlasništva;
- (c) provedba prava intelektualnog vlasništva, uključujući mjere na granicama.

3. Stranke surađuju u područjima zaštite intelektualnog vlasništva od uzajamnog interesa radi djelotvorne zaštite, upotrebe i komercijalizacije intelektualnog vlasništva na temelju svojih iskustava te poboljšavaju širenje znanja o tome.

GLAVA V.

SURADNJA U PODRUČJU PRAVDE I SIGURNOSTI

ČLANAK 18.

Vladavina prava i pravna suradnja

1. Stranke posebnu važnost pridaju učvršćivanju vladavine prava.
2. Stranke surađuju na jačanju svih relevantnih institucija, uključujući pravosudne.
3. Pravna suradnja između stranaka uključivat će, među ostalim, razmjenu informacija o pravnim sustavima i zakonodavstvu.

ČLANAK 19.

Zaštita osobnih podataka

Stranke su suglasne razmjenjivati stajališta i znanje u cilju promicanja visoke razine zaštite osobnih podataka na temelju primjenjivih međunarodnih standarda, među ostalim EU-ovih pravnih instrumenata, pravnih instrumenata Vijeća Europe i drugih međunarodnih pravnih instrumenata.

ČLANAK 20.

Migracije

1. Stranke potvrđuju važnost suradnje u upravljanju migracijskim tokovima između svojih državnih područja. U cilju jačanja suradnje stranke mogu pokrenuti, kad i ako bude potreban, dijalog o svim pitanjima od uzajamnog interesa povezanim s migracijama uz istovremeno uzimanje u obzir procjene konkretnih potreba iz stavka 2. Svaka stranka može, ako to bude smatrala prikladnim, uvrstiti razloge za zabrinutost povezane s migracijama u svoje strategije za gospodarski i društveni razvoj iz svoje perspektive zemlje podrijetla, tranzitne zemlje i/ili odredišne zemlje. Suradnja u području migracija može, među ostalim, obuhvatiti i jačanje sposobnosti i tehničku pomoć prema dogovoru stranaka.

2. Suradnja između stranaka mora se temeljiti na potrebama, provoditi uz međusobno savjetovanje i fokusirati na:

- (a) glavne uzroke migracija;
- (b) razmjenu stajališta o praksama i standardima koji se odnose na pružanje međunarodne zaštite osobama kojima je ona potrebna;
- (c) stvaranje djelotvorne i preventivne politike protiv nezakonitih migracija, krijumčarenja migranata i trgovanja ljudima, što uključuje načine borbe protiv mreža krijumčara i trgovaca te načine zaštite žrtava trgovine;

- (d) povratak, prema primjerenim, humanim i dostojanstvenim uvjetima, osoba s nezakonitim boravištem, što uključuje promicanje njihova dobrovoljnog povratka i ponovno primanje tih osoba u skladu sa stavkom 3.;
- (e) pitanja koja se smatraju od uzajamnog interesa u području viza i sigurnosti putnih isprava;
- (f) pitanja koja se smatraju od uzajamnog interesa u području upravljanja granicama.

3. U okviru suradnje za sprečavanje i kontrolu ilegalne imigracije i ne dovodeći u pitanje potrebu zaštite žrtava trgovanja ljudima, stranke se nadalje slažu da:

- (a) Malezija mora, podložno potrebi potvrde državljanstva, na zahtjev države članice i bez dodatnih formalnosti osim onih iz stavka 4. prihvatiti sve svoje državljane koji se nezakonito nalaze na području te države članice;
- (b) svaka država članica EU-a mora, podložno potrebi potvrde državljanstva, na zahtjev Malezije i bez dodatnih formalnosti osim onih iz stavka 4. prihvatiti sve svoje državljane koji se nezakonito nalaze na području Malezije.

4. Za potrebe stavka 3. države članice EU-a i Malezija bez odgađanja će svojim državljanima osigurati prikladnu putnu ispravu u tu svrhu. Ako osoba koja treba biti ponovno primljena ne posjeduje isprave ili neki drugi dokaz svojeg državljanstva, nadležna diplomatska i konzularna predstavništva Malezije ili države članice EU-a na zahtjev Malezije ili te države članice EU-a dogovorit će razgovor s tom osobom kako bi se utvrdilo njezino državljanstvo. Ovim se člankom ne dovode u pitanje zakoni, pravila i propisi stranaka povezani s utvrđivanjem državljanstva.

5. Ako bilo koja stranka bude smatrala potrebnim, stranke moraju pregovarati o sporazumu između EU-a i Malezije o specifičnim obvezama ponovnog prihvata, uključujući obvezu ponovnog prihvata osoba koje nisu njihovi državljani, ali koje posjeduju valjanu dozvolu boravka koju je izdala jedna od stranaka ili koje su ušle na područje jedne stranke izravno s područja druge stranke.

ČLANAK 21.

Konzularna zaštita

Malezija je suglasna s tim da diplomatska i konzularna tijela bilo koje države članice EU-a s predstavništvom u Maleziji pružaju zaštitu, pod istim uvjetima kao i državljanima te države članice Europske unije, bilo kojem državljaninu države članice EU-a koja nema stalno predstavništvo u Maleziji koje je stvarno u mogućnosti osigurati konzularnu zaštitu u tom predmetu.

ČLANAK 22.

Nedopuštene droge

1. Stranke surađuju kako bi osigurale uravnotežen pristup djelotvornom koordinacijom između nadležnih tijela, uključujući, prema potrebi, ona iz zdravstvenog, pravosudnog i carinskog sektora te sektora unutarnjih poslova u cilju smanjivanja opskrbe, trgovine i potražnje za nedopuštenim drogama te ublažavanja negativnih posljedica zlouporabe droga za pojedince i društvo u cjelini, kao i postizanja djelotvornijeg sprečavanja zlouporabe prekursora za droge.
2. Stranke se dogovaraju o načinima suradnje koji su potrebni za postizanje tih ciljeva. Njihovo se djelovanje temelji na zajednički usuglašenim načelima stranaka uz uzimanje u obzir odgovarajućih međunarodnih konvencija, Političke izjave i Izjave o vodećim načelima za smanjenje potražnje za drogama, koje su donesene 10. lipnja 1998. na Dvadesetom izvanrednom zasjedanju Opće skupštine Ujedinjenih naroda o drogama (UNGASS), te Političke izjave i Akcijskog plana o međunarodnoj suradnji prema integriranoj i uravnoteženoj strategiji za borbu protiv svjetskog problema droga, koji su doneseni u ožujku 2009. na 52. zasjedanju Komisije Ujedinjenih naroda za opojne droge.
3. Stranke će razmjenjivati stručna znanja u područjima kao što su sastavljanje zakonodavstva i politika o uspostavljanju domaćih institucija i informacijskih centara, osposobljavanje osoblja, istraživanje povezano s drogom te sprečavanje zlouporabe prekursora za droge korištenih za nezakonitu proizvodnju opojnih droga i psihotropnih tvari.

ČLANAK 23.

Organizirani kriminal i korupcija

Stranke su suglasne surađivati u borbi protiv organiziranog kriminala, gospodarskog i financijskog kriminala te korupcije. Cilj je takve suradnje provedba primjenjivih međunarodnih instrumenata kojih su stranke, kao što su Konvencija UN-a protiv transnacionalnog organiziranog kriminala i protokoli kojima se dopunjuje te Konvencija UN-a protiv korupcije.

ČLANAK 24.

Pranje novca i financiranje terorizma

1. Stranke su suglasne raditi i surađivati u cilju sprečavanja upotrebe njihovih financijskih sustava, što obuhvaća financijske institucije i određena nefinancijska poduzeća i zanimanja, za financiranje terorizma i pranje prihoda iz teških kaznenih djela.
2. Stranke su suglasne da suradnja na temelju stavka 1. omogućuje razmjenu relevantnih informacija u okviru zakonodavstva, pravila i propisa svake od stranaka i primjenjivih međunarodnih standarda za prevenciju i borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma, kao što su oni koje je donijela Radna skupina za financijsko djelovanje.
3. Suradnja se također širi u obliku izgradnje kapaciteta usmjerenih na borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma, što obuhvaća razmjenu dobrih praksi, stručnog znanja i osposobljavanja, prema dogovoru stranaka.

GLAVA VI.

SURADNJA U DRUGIM SEKTORIMA

ČLANAK 25.

Ljudska prava

1. Stranke su suglasne surađivati na promicanju i zaštiti ljudskih prava u područjima koja će se uzajamno dogovoriti.
2. Takva suradnja među ostalim može uključivati:
  - (a) razmjene najboljih praksi u pogledu ratifikacije i provedbe međunarodnih konvencija, razvoja i provedbe akcijskih planova na domaćoj razini, uloge i funkcioniranja relevantnih nacionalnih institucija stranaka za zaštitu ljudskih prava;
  - (b) obrazovanje o ljudskim pravima;
  - (c) pokretanje sadržajnog, širokog dijaloga o ljudskim pravima;
  - (d) suradnju u relevantnim UN-ovim tijelima za zaštitu ljudskih prava.

ČLANAK 26.

Financijske usluge

1. Stranke su suglasne jačati suradnju kako bi se u području bankarstva, osiguranja i drugih dijelova financijskog sektora, uključujući islamske financijske usluge, približila zajednička pravila i standardi te poboljšali računovodstveni, revizorski, nadzorni i regulatorni sustavi.
2. Stranke prepoznaju važnost mjera za izgradnju kapaciteta kako bi se to postiglo.

ČLANAK 27.

Dijalog o ekonomskoj politici

Stranke su suglasne surađivati u promicanju razmjene informacija o svojim gospodarskim trendovima i dijeljenju iskustva u vezi s gospodarskim politikama u kontekstu regionalne gospodarske suradnje i integracije.

ČLANAK 28.

Dobro upravljanje u području oporezivanja

1. Stranke su suglasne jačati suradnju u području oporezivanja. U kontekstu promicanja i razvoja gospodarskih aktivnosti stranke prepoznaju važnost načela dobrog upravljanja u području oporezivanja – transparentnosti, razmjene informacija i izbjegavanja štetnih poreznih praksi – te preuzimaju obvezu da ih uvedu u skladu s međunarodnim standardima.
2. Stranke su također suglasne surađivati na izgradnji kapaciteta za dobro upravljanje u području oporezivanja usmjerenom na stjecanje stručnosti i stručnog znanja prema uzajamnom dogovoru.

ČLANAK 29.

Industrijske politike i mala i srednja poduzeća

Uzimajući u obzir svoje gospodarske politike i ciljeve, stranke su suglasne promicati suradnju u svim područjima industrijske politike koja smatraju prikladnima u cilju poboljšanja konkurentnosti malih i srednjih poduzeća („MSP”), među ostalim:

- (a) razmjenom informacija i iskustava u vezi sa stvaranjem okvirnih uvjeta za MSP-ove kako bi se povećala njihova konkurentnost;

- (b) promicanjem kontakata među gospodarskim subjektima, poticanjem zajedničkih ulaganja i uspostavljanjem zajedničkih pothvata i informacijskih mreža, naročito u okviru postojećih horizontalnih programa Europske unije, stimulirajući posebno prijenos tehnologije i praktičnog znanja između partnera;
- (c) pružanjem informacija i poticanjem inovacija te razmjenom dobre prakse u pristupu financijskim sredstvima, uključujući mikropoduzeća i mala poduzeća;
- (d) olakšavanjem i podupiranjem relevantnih aktivnosti koje su uspostavili privatni sektori stranaka;
- (e) promicanjem društvene odgovornosti i održive potrošnje i proizvodnje, uključujući razmjenom najboljih praksi za odgovorno poslovanje;
- (f) zajedničkim istraživačkim i inovacijskim projektima u odabranim industrijskim područjima prema uzajamnom dogovoru.

ČLANAK 30.

Turizam

1. Stranke nastoje poboljšati razmjenu informacija i uspostaviti najbolju praksu kako bi se osigurao uravnotežen i održiv razvoj turizma.

2. Stranke su suglasne razvijati suradnju u očuvanju i usklađivanju potencijala prirodnog i kulturnog naslijeđa, ublažavanju negativnih učinaka turizma te povećavanju pozitivnog doprinosa turizma održivom razvoju lokalnih zajednica, među ostalim, razvojem ekoturizma, istovremeno poštujući integritet i interese lokalnih i autohtonih zajednica, i poboljšavanjem osposobljavanja u turizmu.

ČLANAK 31.

Informacijsko društvo

1. Svjesne činjenice da su informacijske i komunikacijske tehnologije („IKT”) ključni elementi suvremenog života i od iznimne važnosti za gospodarski i društveni razvoj, stranke nastoje razmjenjivati stajališta o svojim politikama u tom području radi promicanja gospodarskog razvoja.
2. Suradnja u tom području može biti usmjerena, među ostalim, na:
  - (a) sudjelovanje u dijalogu o različitim aspektima informacijskog društva, posebno o elektroničkim komunikacijskim politikama i propisima, uključujući univerzalne službe, licenciranje i opća ovlaštenja, zaštitu osobnih podataka te neovisnost i učinkovitost regulatornih tijela;
  - (b) dijeljenje informacija o povezanosti i interoperabilnosti mreža i usluga stranaka;

- (c) dijeljenje informacija o standardizaciji, procjeni usklađenosti i širenju informacija o IKT-u;
- (d) promicanje istraživačke suradnje između stranaka u području informacijskih i komunikacijskih tehnologija;
- (e) suradnju u području digitalne televizije, uključujući razmjenu iskustava o uporabi, regulatornim aspektima i dijeljenju najboljih praksi u području upravljanja spektrom;
- (f) sigurnosne aspekte IKT-a i kiberkriminaliteta.

ČLANAK 32.

Kibersigurnost

1. Stranke surađuju na kibersigurnosti razmjenom informacija o strategijama, politikama i najboljim praksama u skladu s vlastitim zakonodavstvom i međunarodnim obvezama u području ljudskih prava.
2. Stranke promiču razmjenu informacija o kibersigurnosti u područjima obrazovanja i osposobljavanja, inicijativa za upoznavanje javnosti, upotrebe standarda te istraživanja i razvoja.

ČLANAK 33.

Audiovizualni sektor i mediji

Stranke će razmotriti načine poticanja razmjena, suradnje i dijaloga među institucijama u područjima audiovizualnog sektora i medija. Stranke su suglasne voditi redoviti dijalog u tim područjima.

GLAVA VII.

SURADNJA U PODRUČJU ZNANOSTI, TEHNOLOGIJE I INOVACIJA

ČLANAK 34.

Znanost, tehnologija i inovacije

1. Stranke potiču, razvijaju i olakšavaju suradnju u području znanosti, tehnologije i inovacija u područjima od uzajamnog interesa i koristi u skladu s vlastitim zakonima, pravilima i politikama.
2. Područja suradnje mogu obuhvaćati biotehnologiju, IKT, kibersigurnost, industrijsku tehnologiju, tehnologiju materijalâ, nanotehnologiju, svemirsku tehnologiju, znanost o moru i održivu energiju.

3. Oblici suradnje mogu uključivati:
  - (a) razmjenu informacija o politikama i programima u području znanosti, tehnologije i inovacija;
  - (b) promicanje strateških istraživačkih partnerstava između znanstvenih zajednica, istraživačkih centara, sveučilišta i industrije stranaka;
  - (c) promicanje osposobljavanja i razmjene istraživača.
4. Te se aktivnosti suradnje trebaju temeljiti na načelima uzajamnosti, pravednog postupanja i uzajamne koristi te se u njima mora osigurati primjerena zaštita intelektualnog vlasništva.
5. Kad je riječ o tim aktivnostima suradnje, stranke promiču sudjelovanje vlastitih institucija visokog obrazovanja, istraživačkih centara i sektorâ proizvodnje.
6. Stranke su suglasne promicati upoznavanje javnosti s vlastitim programima i suradnjom u području znanosti, tehnologije i inovacija te s mogućnostima koje ti programi nude.

ČLANAK 35.

Zelene tehnologije

1. Stranke su suglasne surađivati u sektoru zelenih tehnologija u cilju:

- (a) olakšavanja uključivanja zelenih tehnologija u sektore kao što su energetika, građevine, voda, upravljanje otpadom i prijevoz;
  - (b) promicanja izgradnje kapaciteta u sektoru zelenih tehnologija što može obuhvatiti suradnju na regulatornim instrumentima i instrumentima temeljenima na tržištu, kao što su financiranje zelenih tehnologija, zelena nabava i upotreba ekoloških oznaka, prema uzajamnom dogovoru;
  - (c) promicanja obrazovanja i upoznavanja javnosti u pogledu zelenih tehnologija te poticanja njihove što šire upotrebe;
  - (d) promicanja i upotrebe ekoloških tehnologija, proizvoda i usluga.
2. Oblici suradnje mogu biti dijalog među relevantnim institucijama i agencijama, razmjena informacija, razmjena kadrova, studijski posjeti, seminari i radionice.

ČLANAK 36.

Energetika

1. Stranke nastoje poboljšati suradnju u energetske sektoru u cilju:
- (a) diversifikacije opskrbe energijom, kanala i energetske izvora radi jačanja energetske sigurnosti te razvoja novih, održivih, inovativnih i obnovljivih oblika energije, uključujući biogoriva i biomasu, energiju vjetra, solarnu energiju i hidroenergiju, uz podupiranje razvoja odgovarajućih političkih okvira i pravaca za prijevoz i prijenos;

- (b) promicanja energetske učinkovitosti u proizvodnji, distribuciji i krajnjem korištenju energije;
- (c) poticanja prijenosa tehnologije usmjerene prema proizvodnji i korištenju održive energije;
- (d) poboljšanja suradnje kako bi se pristupilo ublažavanju klimatskih promjena povezanih s energijom i pitanjima prilagodbe na temelju Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime („UNFCCC”);
- (e) poboljšavanja izgradnje kapaciteta i olakšavanja ulaganja u tom području.

2. U tu svrhu, stranke su suglasne poticati kontakte i, kad je primjereno, zajednička istraživanja u korist obiju stranaka, među ostalim pomoću relevantnih regionalnih i međunarodnih okvira. S obzirom na članak 39. i zaključke Svjetskog sastanka na vrhu o održivom razvoju („WSSD”), održanog 2002. u Johannesburgu, stranke uzimaju na znanje potrebu djelovanja u pogledu veza između povoljnog pristupa energetske usluge i održivog razvoja. Te aktivnosti mogu se promicati u suradnji s Energetskom inicijativom Europske unije, pokrenutom na WSSD-u.

ČLANAK 37.

Promet

1. Stranke su suglasne aktivno surađivati u područjima od uzajamnog interesa. Ta suradnja obuhvaća sve načine prijevoza i njegove povezanosti te uključuje olakšavanje kretanja robe i putnika, uz osiguravanje sigurnosti, zaštite okoliša, razvoja ljudskih resursa i povećanje prilika za trgovinu i ulaganja.

2. U sektoru zrakoplovstva cilj je suradnje stranaka promicanje, među ostalim:
  - (a) razvoja gospodarskih odnosa na temelju usklađenog regulatornog okvira u cilju olakšavanja poslovanja;
  - (b) tehničkih i regulatornih konvergencija u pogledu sigurnosti, zaštite, upravljanja zračnim prometom, gospodarskih propisa i zaštite okoliša;
  - (c) smanjenja emisija stakleničkih plinova;
  - (d) projekata od uzajamnog interesa;
  - (e) suradnje u međunarodnim forumima.

3. U sektoru pomorskog prometa cilj je suradnje stranaka promicanje, među ostalim:
  - (a) dijaloga o relevantnim pitanjima, kao što su pristup međunarodnim tržištima pomorskog prometa i trgovini na komercijalnoj i nediskriminirajućoj osnovi, nacionalni tretman i klauzula o načelu najpovoljnije nacije za plovila koja plovo pod zastavom jedne od država članica EU-a ili Malezije ili kojima upravljaju njihovi državljani ili poduzeća te usluge prijevoza od vrata do vrata, osim kabotažnog prijevoza;

- (b) razmjene stajališta i najboljih praksi, ako postoje, u pogledu postupaka u vezi sa sigurnošću, uključujući mjere za borbu protiv piratstva i oružane pljačke na moru, zaštitom i zaštitom okoliša te standarda i propisa, u skladu s relevantnim međunarodnim konvencijama;
  - (c) suradnje u međunarodnim forumima, osobito u područjima smanjenja emisija stakleničkih plinova, radnih uvjeta, obrazovanja, osposobljavanja i izdavanja svjedodžbi pomorcima.
4. Stranke mogu ispitati moguća područja za bolju suradnju u područjima od uzajamnog interesa.

ČLANAK 38.

Obrazovanje i kultura

1. Stranke su suglasne promicati suradnju u području obrazovanja i kulture kojom se poštuje njihova raznolikost, u cilju povećanja uzajamnog razumijevanja i znanja o njihovim kulturama. Kako bi postigle taj cilj, stranke će podupirati i promicati aktivnosti svojih kulturnih instituta.
2. Stranke nastoje poduzeti odgovarajuće mjere kako bi promicale kulturne razmjene, uključujući međuljudske razmjene, i provodile zajedničke inicijative u različitim sferama kulture, uključujući suradnju u očuvanju baštine uz poštovanje kulturne raznolikosti. U tom pogledu, stranke su također suglasne nastaviti podupirati aktivnosti Azijsko-europske fondacije.

3. Stranke su suglasne savjetovati se i surađivati u relevantnim međunarodnim forumima, osobito u Organizaciji Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu (UNESCO), kako bi postigle zajedničke ciljeve i promicale kulturnu raznolikost i očuvanje kulturne baštine. Stranke će promicati i poštovati načela UNESCO-ove Opće deklaracije o kulturnoj raznolikosti.

4. Uz to stranke promiču aktivnosti i provedbu programa u visokom obrazovanju te za mobilnost i osposobljavanje istraživača, među ostalim EU-ov program Erasmus+ i aktivnosti Marie Skłodowska-Curie. Time se podupiru, među ostalim, međuinstitucijska suradnja i razvoj veza među visokim učilištima, potiče mobilnost studenata, istraživača, akademskog osoblja i stručnjaka, promiču razmjene informacija i praktičnog znanja, pomaže izgradnji kapaciteta i razvoju kvalitete u poučavanju i učenju. Te aktivnosti mogu obuhvatiti i institucijsku suradnju kroz tijela kao što je Azijsko-europski institut.

ČLANAK 39.

Okoliš i prirodni resursi

1. Imajući u vidu rezultate Konferencije UN-a o okolišu i razvoju, održane u Rio de Janeiru 1992., WSSD-a i Konferencije UN-a o održivom razvoju, održane u Rio de Janeiru 2012. (Rio+20) te Program do 2030., stranke su suglasne surađivati na promicanju očuvanja i poboljšanja okoliša u cilju postizanja održivog razvoja. Provedba primjenjivih multilateralnih sporazuma u području okoliša uzima se u obzir u svim aktivnostima koje stranke poduzimaju na temelju ovog Sporazuma.

2. Stranke prepoznaju potrebu očuvanja prirodnih resursa i biološke raznolikosti te potrebu održivog upravljanja tim resursima i raznolikošću kao temelj za razvoj sadašnjih i budućih generacija, osobito u skladu s Konvencijom o biološkoj raznolikosti i Konvencijom o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divljih životinja i biljaka. Stranke se obvezuju provesti odluke donesene na temelju tih konvencija, među ostalim u obliku strategija i akcijskih planova.

3. Stranke nastoje i dalje jačati svoju suradnju u području zaštite okoliša, među ostalim u regionalnim programima, razmjeni najboljih praksi, političkim i regulatornim dijalozima, konferencijama i radionicama, konkretno u pogledu:

- (a) promicanja svijesti o okolišu i većeg sudjelovanja lokalnih zajednica u zaštiti okoliša i nastojanjima održivog razvoja;
- (b) pristupanja problemima klimatskih promjena, posebno u pogledu utjecaja na ekosustave i prirodne resurse;
- (c) promicanja izgradnje kapaciteta koji se odnose na sudjelovanje u primjenjivim multilateralnim sporazumima u području okoliša koji ih obvezuju i na njihovu provedbu;
- (d) veće suradnje u zaštiti i očuvanju šumskih resursa te upravljanju tim resursima na održiv način, kao i borbi protiv nezakonite sječe šuma i povezane trgovine;
- (e) očuvanja i održive upotrebe biološke raznolikosti, uključujući ugrožene vrste, njihova staništa i genetsku raznolikost, poboljšavanja suradnje u pogledu invazivnih stranih vrsta koje strankama predstavljaju problem te obnove oštećenih ekosustava;

- (f) suzbijanja nezakonite trgovine divljim vrstama i provedbe djelotvornih mjera protiv te trgovine;
- (g) sprečavanja nezakonitog prekograničnog kretanja opasnog i drugog otpada te tvari koje oštećuju ozonski omotač;
- (h) poboljšavanja zaštite i očuvanja obalnog i morskog okoliša te promicanja održivog iskorištavanja pomorskih resursa;
- (i) poboljšavanja kvalitete zraka, ekološki sigurnog upravljanja otpadom, vodnim resursima i kemikalijama te promicanja održive potrošnje i proizvodnje;
- (j) promicanja zaštite i očuvanja tla i održivog upravljanja zemljištem;
- (k) promicanja označavanja zaštićenih područja i zaštite ekosustava i prirodnih područja, djelotvornog upravljanja nacionalnim parkovima, uz dužno poštovanje lokalnih i autohtonih zajednica koje žive u tim područjima ili u njihovoj blizini;
- (l) promicanja djelotvorne suradnje u kontekstu Protokola iz Nagoye o pristupu genetskim resursima te poštenoj i pravednoj raspodjeli dobiti koje proizlaze iz njihove upotrebe u vezi s Konvencijom o biološkoj raznolikosti;
- (m) poticanja razvoja i primjene dobrovoljnih programa osiguravanja održivosti kao što su pravedni i etički trgovinski programi, ekološke oznake i programi certifikacije.

4. Stranke potiču uzajamni pristup svojim programima u ovim područjima, u skladu s posebnim uvjetima tih programa.

5. Stranke nastoje poboljšati suradnju kako bi pristupile ublažavanju klimatskih promjena i pitanjima prilagodbe na temelju UNFCCC-a.

ČLANAK 40.

Poljoprivreda, stočarstvo, ribarstvo i ruralni razvoj

Stranke su suglasne poticati dijalog i promicati suradnju u području poljoprivrede, stočarstva, ribarstva, uključujući akvakulturu, i ruralnog razvoja. Stranke će razmjenjivati informacije o:

- (a) poljoprivrednoj politici i općenito poljoprivrednim perspektivama i oznakama zemljopisnog podrijetla;
- (b) mogućnostima za olakšavanje trgovine biljkama, životinjama, akvatičnim životinjama i njihovim proizvodima;
- (c) politikama povezanim s dobrobiti životinja;
- (d) razvojnim politikama u ruralnim područjima, među ostalim programima za izgradnju kapaciteta i najboljim praksama koji se odnose na zadruge u ruralnim područjima i promociju proizvoda iz tih područja;
- (e) politikama kvalitete za biljke, životinje i akvatične proizvode;

- (f) razvoju održive i ekološki prihvatljive poljoprivrede, agroindustrije i prijenosa biotehnologije;
- (g) zaštiti raznolikosti biljnog svijeta, tehnologijama sjemenja, poboljšanju produktivnosti usjeva, alternativnim tehnologijama za usjeve, među ostalim poljoprivrednoj biotehnologiji;
- (h) izradi baza podataka o poljoprivredi i stočarstvu;
- (i) osposobljavanju u području poljoprivrede, veterine i ribarstva, uključujući akvakulturu;
- (j) potpori održivoj i odgovornoj dugoročnoj politici o pomorskom okolišu i ribarstvu, uključujući očuvanje morskih izvora uz obalu i na otvorenom moru te upravljanje tim izvorima;
- (k) promicanju nastojanja da se spriječe i suzbiju nezakonite, neprijavljene i neregulirane ribarske prakse i povezana trgovina.

ČLANAK 41.

Zdravlje

1. Stranke su suglasne surađivati u zdravstvenom sektoru u cilju poboljšanja zdravstvenih uvjeta što obuhvaća, među ostalim, preventivnu medicinu, glavne zarazne bolesti i ostale prijetnje zdravlju kao što su nezarazne bolesti, te međunarodne zdravstvene sporazume.

2. Suradnja se uglavnom provodi putem:
- (a) razmjene informacija i suradnje u ranom sprečavanju prijetnji zdravlju kao što su ptičja i pandemijska gripa i druge glavne zarazne bolesti s pandemijskim potencijalom;
  - (b) razmjena, stipendija i programa osposobljavanja;
  - (c) promicanja potpune i pravovremene provedbe međunarodnih sporazuma o zdravlju kao što su Međunarodni sanitarni pravilnik Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) i WHO-ova Okvirna konvencija o nadzoru nad duhanom.

ČLANAK 42.

Zapošljavanje i socijalna pitanja

1. Stranke su suglasne poboljšati suradnju u području zapošljavanja i socijalnih pitanja, što uključuje suradnju usmjerenu na jačanje regionalne i socijalne kohezije, zdravlje i sigurnost na radnom mjestu, rodnu ravnopravnost i dostojanstven rad, u cilju jačanja socijalne dimenzije globalizacije.

2. Stranke potvrđuju potrebu da se podrži proces globalizacije, koja je svima korisna, te da se promiču potpuno i produktivno zapošljavanje i dostojanstven rad kao ključan element održivog razvoja i smanjenja siromaštva, kako je prihvaćeno Rezolucijom 60/1 (2005.) Opće skupštine UN-a i Ministarskom deklaracijom sa susreta na visokoj razini Gospodarskog i socijalnog vijeća UN-a od 5. srpnja 2006., te uzimajući u obzir Deklaraciju Međunarodne organizacije rada (ILO) iz 2008. o socijalnoj pravdi za poštenu globalizaciju. Stranke uzimaju u obzir karakteristike druge stranke i različitosti svojih gospodarskih i socijalnih situacija.

3. Stranke potvrđuju svoju predanost poštovanju, promicanju i ostvarivanju načela međunarodno priznatih temeljnih radnih i socijalnih standarda, kako su izneseni konkretno u ILO-ovoj Deklaraciji iz 1998. o temeljnim načelima i pravima na radu, te predanost provedbi primjenjivih ILO-ovih konvencija koje ih obvezuju. Stranke će surađivati i razmjenjivati informacije o relevantnim pitanjima u području rada i zapošljavanja prema dogovoru stranaka.

4. Oblici suradnje mogu, među ostalim, obuhvaćati posebne programe i projekte, u skladu s uzajamnim dogovorom, kao i dijalog, suradnju i inicijative o temama od obostranog interesa na bilateralnoj ili multilateralnoj razini, kao što su ASEM, dijalog ASEAN-EU i ILO.

ČLANAK 43.

Statistika

Stranke su suglasne promicati, dodatno uz postojeće aktivnosti statističke suradnje između Unije i ASEAN-a te podložno zakonima, pravilima, propisima i politikama svake od stranaka, izgradnju statističkih kapaciteta i usklađivanje statističkih metoda i prakse, uključujući prikupljanje i širenje statističkih podataka kako bi mogle na uzajamno prihvatljivoj osnovi koristiti statističke podatke o nacionalnim računima, izravnim stranim ulaganjima, trgovini robom i uslugama te, općenito, podatke o bilo kojem obostrano dogovorenom području obuhvaćenom ovim Sporazumom koje je predmet prikupljanja, analize i distribucije statističkih podataka.

ČLANAK 44.

Civilno društvo

Stranke prepoznaju ulogu i potencijalni doprinos organizacija civilnog društva i akademskih institucija u podršci suradnje na temelju ovog Sporazuma te su suglasne u mjeri u kojoj je to moguće promicati dijalog s njima i njihovo konstruktivno sudjelovanje u relevantnim područjima suradnje, u skladu s vlastitim zakonima, pravilima, propisima i politikama.

ČLANAK 45.

Javna uprava

Stranke su suglasne surađivati u cilju izgradnje kapaciteta javne uprave. Suradnja u tom području može obuhvatiti razmjenu stajališta o najboljim praksama u vezi s metodama upravljanja, pružanjem usluga, jačanjem institucijske sposobnosti i pitanjima transparentnosti.

ČLANAK 46.

Upravljanje katastrofama

1. Stranke uviđaju potrebu za smanjenjem učinka prirodnih katastrofa i katastrofa uzrokovanih ljudskim djelovanjem. Stranke potvrđuju zajedničku predanost promicanju mjera sprečavanja, ublažavanja, pripravnosti, odgovora i oporavka kako bi povećale otpornost svojih društava i infrastruktura te, prema potrebi, surađivale na bilateralnoj i multilateralnoj političkoj razini u cilju postizanja napretka u ostvarenju tih ciljeva.

2. Suradnja može, među ostalim, obuhvatiti sljedeće:

- (a) dijeljenje najboljih praksi u upravljanju katastrofama;
- (b) izgradnju kapaciteta;

- (c) razmjenu informacija;
- (d) promicanje upoznavanja javnosti i opće obrazovanje.

3. Suradnja iz stavka 2. može uključiti dijeljenje informacija o pružanju pomoći u slučaju katastrofa i izvanrednih situacija, uzimajući u obzir rad EU-ova Centra za odgovor na krizne situacije i ASEAN-ova Koordinacijskog centra za humanitarnu pomoć u pogledu upravljanja katastrofama.

GLAVA VIII.

SREDSTVA SURADNJE

ČLANAK 47.

Sredstva za ostvarivanje suradnje

Kako bi se ispunili ciljevi suradnje utvrđeni u ovom Sporazumu, stranke su suglasne osigurati odgovarajuće resurse za aktivnosti suradnje u područjima obuhvaćenima ovim Sporazumom, uključujući financijska sredstva, u mjeri u kojoj to njihovi resursi i propisi dopuštaju. Te aktivnosti suradnje mogu uključivati, prema potrebi, inicijative izgradnje kapaciteta i tehničke suradnje, razmjenu stručnjaka, provođenje studija i druge aktivnosti prema dogovoru stranaka.

ČLANAK 48.

Financijska pomoć i interesi

1. Svaku EU-ovu financijsku pomoć dodijeljenu na temelju ovog Sporazuma stranke provode u skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja te surađuju u zaštiti svojih financijskih interesa.
2. Stranke poduzimaju odgovarajuće mjere radi sprečavanja i borbe protiv prijevара, korupcije i ostalih nezakonitih radnji koje utječu na njihove financijske interese, u skladu s vlastitim zakonima, pravilima i propisima. Te mjere uključuju razmjenu informacija i uzajamnu administrativnu pomoć. Europski ured za borbu protiv prijevара i nadležna malezijska tijela mogu se dogovoriti o dodatnoj suradnji u području borbe protiv prijevара.

ČLANAK 49.

Prava intelektualnog vlasništva proizišla iz dogovora o suradnji

Prava intelektualnog vlasništva proizišla iz dogovora o suradnji na temelju ovog Sporazuma štite se i provode u skladu s odgovarajućim zakonima, pravilima i propisima svake od stranaka i s odgovarajućim međunarodnim sporazumima kojih su stranke obje. Time se ne dovodi u pitanje nijedna posebna odredba na temelju postojećih ili budućih pojedinačnih dogovora o suradnji.

GLAVA IX.

INSTITUCIONALNI OKVIR

ČLANAK 50.

Zajednički odbor

1. Stranke su suglasne na temelju ovog Sporazuma osnovati Zajednički odbor, koji će se sastojati od predstavnika obiju stranaka na odgovarajućoj visokoj razini i čije će dužnosti biti:
  - (a) osigurati ispravno funkcioniranje i provedbu ovog Sporazuma;
  - (b) utvrditi prioritete u vezi s ciljevima ovog Sporazuma;
  - (c) dati preporuke za promicanje ciljeva ovog Sporazuma;
  - (d) riješiti, prema potrebi, sve razlike ili neslaganja proizišle iz tumačenja, provedbe ili primjene ovog Sporazuma u skladu s člankom 53.;
  - (e) ispitati sve podatke koje bilo koja od stranaka dostavi u pogledu neispunjenja obveza i održati savjetovanja s drugom strankom radi pronalaženja miroljubivog i strankama uzajamno prihvatljivog rješenja u skladu s člankom 53.;

(f) nadzirati provedbu svakog posebnog sporazuma iz članka 52. stavka 2.

2. Zajednički odbor obično se sastaje barem svake dvije godine, naizmjenično u Maleziji i Bruxellesu, na datum koji će se odrediti zajedničkim dogovorom. Moguće je na temelju dogovora stranaka sazvati i izvanredne sastanke Zajedničkog odbora. Zajedničkim odborom naizmjenično predsjedava svaka stranka. Dnevni red sastanaka Zajedničkog odbora određuju stranke zajedničkim dogovorom.

3. Zajednički odbor može osnovati specijalizirane radne skupine koje mu pomažu u ispunjavanju zadataka. Na svakom sastanku Zajedničkog odbora te radne skupine podnose mu detaljna izvješća o svojim aktivnostima.

4. Zajednički odbor donosi svoj poslovnik.

GLAVA X.

ZAVRŠNE ODREDBE

ČLANAK 51.

Otkrivanje informacija

1. Ništa u ovom Sporazumu ne tumači se tako da od bilo koje stranke zahtijeva da dostavi bilo kakve informacije za čije iznošenje smatra da je u suprotnosti s njezinim bitnim sigurnosnim interesima.

2. Stranke poduzimaju odgovarajuće mjere radi zaštite informacija podijeljenih na temelju ovog Sporazuma, u skladu s javnim interesom za pristup informacijama i u skladu s vlastitim zakonima, pravilima i propisima.

ČLANAK 52.

Ostali sporazumi

1. Ovaj Sporazum ne utječe na primjenu ili provedbu obveza koje su stranke preuzele u odnosu na treće zemlje i međunarodne organizacije.

2. Stranke mogu nadopuniti ovaj Sporazum sklapanjem posebnih sporazuma u bilo kojem području suradnje koje je u okviru područja primjene ovog Sporazuma. Takvi su posebni sporazumi sastavni dio sveobuhvatnih bilateralnih odnosa kako su uređeni ovim Sporazumom i čine dio zajedničkog institucionalnog okvira.

ČLANAK 53.

Ispunjavanje obveza

1. Svaka se razlika ili neslaganje između stranaka u pogledu tumačenja, provedbe ili primjene ovog Sporazuma rješava prijateljski savjetovanjem ili pregovorima u Zajedničkom odboru, bez upućivanja trećoj strani ili međunarodnom sudu.

2. Ako bilo koja od stranaka smatra da druga stranka nije ispunila neku obvezu iz ovog Sporazuma, ona o tome obavješćuje drugu stranku. Stranke se savjetuju u cilju postizanja uzajamno prihvatljivog rješenja predmeta. Ta se savjetovanja održavaju pod pokroviteljstvom Zajedničkog odbora. Ako Zajednički odbor ne uspije postići uzajamno prihvatljivo rješenje, stranka koja je podnijela obavijest može poduzeti odgovarajuće mjere. Za potrebe ovog stavka „odgovarajuće mjere” znači svaka mjera koju preporuči Zajednički odbor ili djelomična ili potpuna suspenzija ovog Sporazuma.

3. Ako bilo koja stranka smatra da druga stranka nije ispunila neku od obveza koje su opisane kao bitni elementi u članku 1. stavku 1. i članku 7. stavku 1., ona odmah obavješćuje drugu stranku o tome i o odgovarajućim mjerama koje namjerava poduzeti. Stranka koja je podnijela obavijest mora obavijestiti Zajednički odbor o potrebi za hitnim savjetovanjem o tom pitanju. Ako Zajednički odbor ne uspije postići uzajamno prihvatljivo rješenje u roku od 15 dana od početka savjetovanja, a najkasnije 30 dana od datuma podnošenja obavijesti, stranka koja je podnijela obavijest može poduzeti odgovarajuće mjere. Za potrebe ovog stavka „odgovarajuće mjere” znači svaka mjera koju preporuči Zajednički odbor ili djelomična ili potpuna suspenzija ovog Sporazuma ili bilo kojeg posebnog sporazuma u smislu članka 52. stavka 2.

4. Svaka poduzeta odgovarajuća mjera mora biti razmjerna neispunjavanju obveza na temelju ovog Sporazuma i ne smije utjecati na nastavak ispunjavanja obveza na temelju ovog Sporazuma na koje situacija ne utječe. Pri odabiru odgovarajućih mjera prednost se mora dati onim mjerama koje najmanje narušavaju provedbu ovog Sporazuma ili bilo kojeg posebnog sporazuma u smislu članka 52. stavka 2.

ČLANAK 54.

Olakšavanje suradnje

U cilju olakšavanja suradnje u okviru ovog Sporazuma, stranke su suglasne službenicima i stručnjacima uključenima u provedbu suradnje osigurati potrebnu opremu za obavljanje njihovih funkcija, u skladu sa zakonima, pravilima i propisima stranaka.

ČLANAK 55.

Teritorijalna primjena

Ovaj se Sporazum s jedne strane primjenjuje na područjima na kojima se primjenjuju UEU i UFEU pod uvjetima utvrđenima u tim ugovorima i s druge strane na državnom području Malezije.

ČLANAK 56.

Definicija stranaka

Za potrebe ovog Sporazuma pojam „stranke” znači Unija ili njezine države članice, ili Unija i njezine države članice, u skladu sa svojim nadležnostima, s jedne strane, i Vlada Malezije, s druge strane.

ČLANAK 57.

Budući razvoj i izmjene

1. Svaka stranka može u pisanom obliku predložiti širenje područja primjene suradnje ili izmjenu bilo koje odredbe ovog Sporazuma.
2. U svakom prijedlogu za širenje područja primjene suradnje moraju se uzeti u obzir iskustva stečena u primjeni i provedbi ovog Sporazuma ili bilo kojeg posebnog sporazuma iz članka 52. stavka 2.
3. Svako proširenje područja primjene suradnje ili svaka izmjena ovog Sporazuma provodi se na temelju obostranog pisanog dogovora u obliku dopunskih sporazuma ili protokola ili odgovarajućih instrumenata prema dogovoru stranaka.
4. Takvi dopunski sporazumi, protokoli ili odgovarajući instrumenti stupaju na snagu na datum koji dogovore stranke i čine sastavni dio ovog Sporazuma.

ČLANAK 58.

Stupanje na snagu i trajanje

1. Ovaj Sporazum stupa na snagu prvog dana drugog mjeseca koji slijedi nakon datuma na koji je posljednja stranka obavijestila drugu stranku o izvršenju pravnih postupaka potrebnih u tu svrhu.

2. Ovaj Sporazum vrijedi za razdoblje od pet godina. Automatski se produljuje na sljedeće razdoblje od jedne godine, osim ako jedna stranka obavijesti drugu stranku pisanim putem o namjeri neproduljenja ovog Sporazuma šest mjeseci prije kraja bilo kojeg kasnijeg jednogodišnjeg razdoblja.

3. Svaka stranka može raskinuti ovaj Sporazum tako da o otkazivanju obavijesti drugu stranku u pisanom obliku. Raskid stupa na snagu šest mjeseci nakon što druga stranka zaprimi obavijest.

ČLANAK 59.

Obavijesti

Obavijesti dostavljene u skladu s člankom 58. dostavljaju se Glavnom tajništvu Vijeća Europske unije i Ministarstvu vanjskih poslova Malezije.

ČLANAK 60.

Vjerodostojan tekst

Ovaj je Sporazum sastavljen u po dva primjerka na bugarskom, češkom, danskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, grčkom, hrvatskom, irskom, latvijskom, litavskom, mađarskom, malteškom, nizozemskom, njemačkom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom, talijanskom i malajskom jeziku, pri čemu je svaki od tih tekstova jednako vjerodostojan. U slučaju bilo kakvog neslaganja u tumačenju ovog Sporazuma stranke upućuju predmet Zajedničkom odboru.

Sastavljeno u ..... [mjesto] dana ..... godine dvije tisuće ...

ZA KRALJEVINU BELGIJU,

ZA REPUBLIKU BUGARSKU,

ZA ČEŠKU REPUBLIKU,

ZA KRALJEVINU DANSKU,

ZA SAVEZNU REPUBLIKU NJEMAČKU,

ZA REPUBLIKU ESTONIJU,

ZA IRSKU,

ZA HELENSKU REPUBLIKU,

ZA KRALJEVINU ŠPANJOLSKU,

ZA FRANCUSKU REPUBLIKU,

ZA REPUBLIKU HRVATSKU,

ZA TALIJANSKU REPUBLIKU,

ZA REPUBLIKU CIPAR,

ZA REPUBLIKU LATVIJU,

ZA REPUBLIKU LITVU,

ZA VELIKO VOJVODSTVO LUKSEMBURG,

ZA MAĐARSKU,

ZA REPUBLIKU MALTU,

ZA KRALJEVINU NIZOZEMSKU,

ZA REPUBLIKU AUSTRIJU,

ZA REPUBLIKU POLJSKU,

ZA PORTUGALSKU REPUBLIKU,

ZA RUMUNJSKU,

ZA REPUBLIKU SLOVENIJU,

ZA SLOVAČKU REPUBLIKU,

ZA REPUBLIKU FINSKU,

ZA KRALJEVINU ŠVEDSKU,

ZA EUROPSKU UNIJU,

ZA VLADU MALEZIJE